

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศการสื่อสารในองค์กร จิตวิญญาณในงานกับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการ ปฏิบัติงานในแผนกหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลศูนย์ 15 แห่ง จำนวน 425 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและสำหรับใช้วิเคราะห์ทั้งสิ้นรวมจำนวน 385 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.59 ของแบบสอบถามที่ส่งไป ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบ คำบรรยายเรียงตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บรรยากาศการสื่อสารในองค์กร จิตวิญญาณในงาน และการสร้างสรรค์ในองค์กร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศการสื่อสารในองค์กร จิตวิญญาณในงาน กับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการจำนวนทั้งหมด 385 คน ในโรงพยาบาลศูนย์ที่เป็นตัวแทนของพยาบาลวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ระหว่าง 22-53 ปี อายุโดยเฉลี่ย 32.58 ปี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดเป็นเพศหญิง (98.4%) สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรีมากที่สุด (95.6%) มีประสบการณ์การทำงานในองค์กรพยาบาลระหว่าง 1- 32 ปี เฉลี่ย 10.48 ปี และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในองค์กรพยาบาลตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปเป็นจำนวน 279 คน (72.5%) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการที่มีระดับตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพระดับ 5 ขึ้นไป (67.3%)

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าต่ำสุด สูงสุด ของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลประจำการ จำแนกตามอายุ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ในองค์การพยาบาล และระดับตำแหน่ง

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน) (n = 385)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	Range (ปี)
อายุ (ปี)	385	-	32.58	6.45	22-53
เพศ					
หญิง	379	98.4	-	-	-
ชาย	6	1.6	-	-	-
ระดับการศึกษา					
ปริญญาตรี	368	95.6	-	-	-
ปริญญาโท	17	4.4	-	-	-
ประสบการณ์การทำงานในองค์การ (ปี)	385	-	10.48	6.74	1-32
ระดับตำแหน่ง					
พยาบาลวิชาชีพ 3	64	16.6	-	-	-
พยาบาลวิชาชีพ 4	62	16.1	-	-	-
พยาบาลวิชาชีพ 5	56	14.5	-	-	-
พยาบาลวิชาชีพ 6	52	13.5	-	-	-
พยาบาลวิชาชีพ 7	149	38.7	-	-	-
พยาบาลวิชาชีพ 8	2	0.5	-	-	-

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บรรยากาศการสื่อสารในองค์กร จิตวิญญาณในงาน และการสร้างสรรคในองค์กร

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรบรรยากาศการสื่อสารในองค์กร และจิตวิญญาณในงาน จำแนกโดยรวม (n = 385)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้	ช่วงคะแนนจริง
บรรยากาศการสื่อสารในองค์กร	90.84	12.04	26-130	32-129
จิตวิญญาณในงาน	78.22	9.44	21-105	41-104

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า การรับรู้บรรยากาศการสื่อสารในองค์กรของพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการ โรงพยาบาลศูนย์ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 90.84 จากคะแนนเต็ม 130 โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 129 คะแนน คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 32 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.04 ส่วนการรับรู้จิตวิญญาณในงานของพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการ โรงพยาบาลศูนย์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 78.22 จากคะแนนเต็ม 105 โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 105 คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 21 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.44

สำหรับการสร้างสรรคในองค์กรพยาบาล การศึกษาพบว่าระดับการสร้างสรรคในองค์กรพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.56 คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.86 เมื่อจำแนกตามรายด้านพบว่าด้านบุคคลที่สร้างสรรค กระบวนการที่สร้างสรรคอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมที่สร้างสรรคและผลผลิตที่สร้างสรรคอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าด้านกระบวนการที่สร้างสรรคมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.57 รองลงมาคือด้านบุคคลที่สร้างสรรค มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ส่วนด้านผลผลิตที่สร้างสรรคมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 และด้านสิ่งแวดล้อมที่สร้างสรรคมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.21 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการสร้างสรรค์ในองค์การพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามรายด้านและรายรวม

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ช่วงคะแนนที่เป็นไปได้	ช่วงคะแนนจริง	ระดับ
การสร้างสรรค์ในองค์การโดยรวม	118.89	14.60	35 - 175	65 - 163	
รายด้าน					
1. บุคคลที่สร้างสรรค์	3.50	0.37	1.00 - 5.00	2.44 - 4.56	สูง
2. กระบวนการที่สร้างสรรค์	3.57	0.60	1.00 - 5.00	1.44 - 5.00	สูง
3. สิ่งแวดล้อมที่สร้างสรรค์	3.21	0.43	1.00 - 5.00	1.22 - 4.78	ปานกลาง
4. ผลผลิตที่สร้างสรรค์	3.36	0.64	1.00 - 5.00	1.00 - 5.00	ปานกลาง
โดยรวมเฉลี่ย	3.40	0.42	1.00 - 5.00	1.86 - 4.56	ปานกลาง

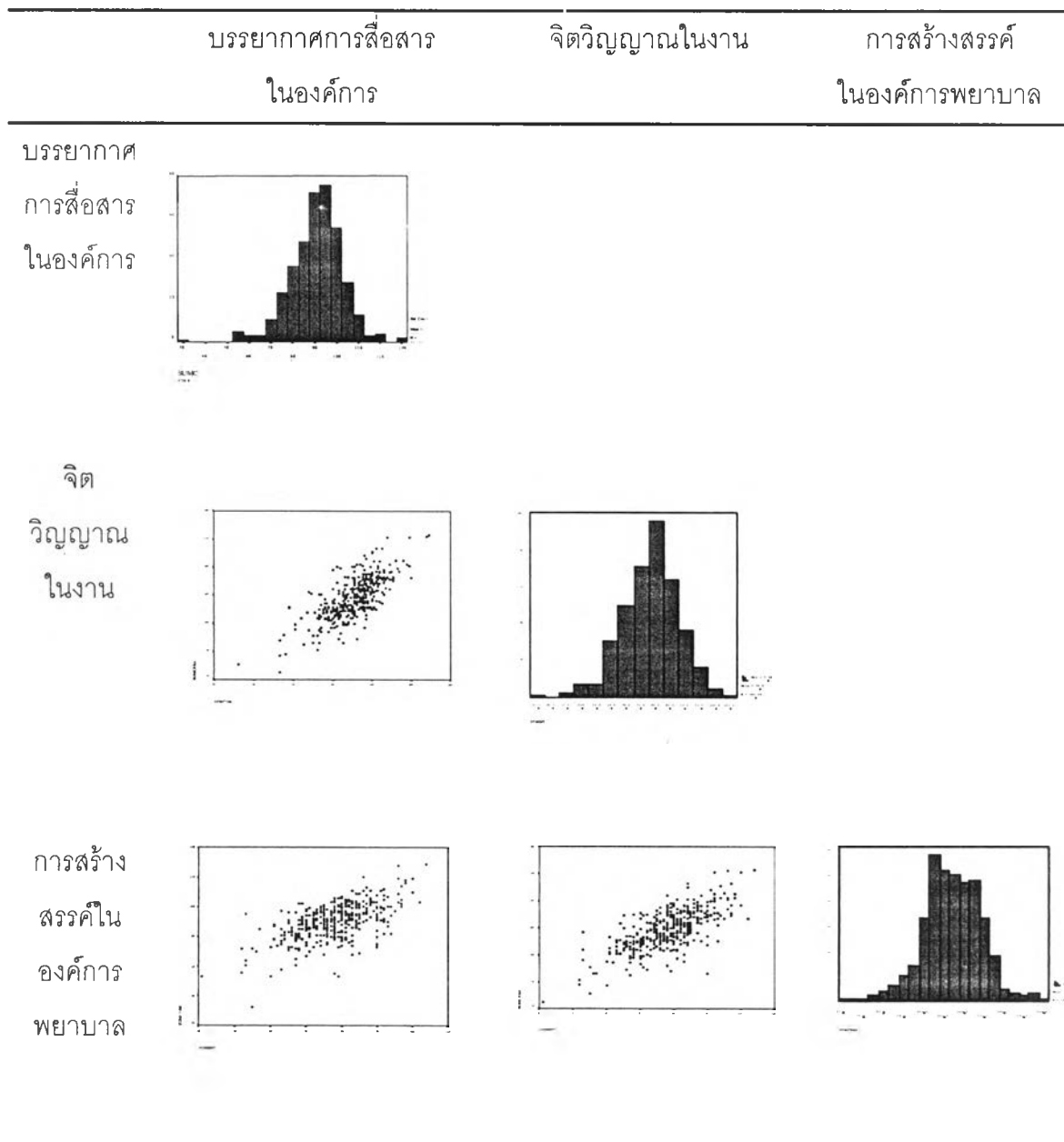
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศการสื่อสารในองค์การ จิตวิญญาณในงาน กับการสร้างสรรค์ในองค์การพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ดังนั้นจึงต้องทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Bivariate correlation) ก่อนที่จะทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 และข้อ 2 ต้องพิจารณาข้อกำหนดและทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของของตัวแปรดังนี้ (Munro, 2000: 228)

ข้อตกลงเบื้องต้นที่ 1 จากข้อกำหนดของการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์อย่างง่าย กลุ่มตัวอย่างที่นำมาจะต้องมาจากการสุ่มจากประชากร ตัวแปรต้นและตัวแปรตามเป็นตัวแปรที่ต่อเนื่อง มีค่าอยู่ในมาตรวัดช่วง (Interval scale) หรือ มาตรวัดอัตราส่วน (Ratio scale) ซึ่งตัวแปรของงานวิจัยนี้มีค่าอยู่ในมาตรวัดช่วง

ข้อตกลงเบื้องต้นที่ 2 ตัวแปรต้นและตัวแปรตามจะต้องมีความสัมพันธ์เป็นแบบเส้นตรง (Linear relationships) ทดสอบโดยใช้แผนภาพกระจัดกระจาย (Scatter plot) ผลการทดสอบพบว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรง (แผนภาพที่ 2)

แผนภาพที่ 2 การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการแจกแจงของข้อมูลและความสัมพันธ์แบบเส้นตรง

ข้อตกลงเบื้องต้นที่ 3 ตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่นำมาศึกษาจะต้องมีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution) ซึ่งทดสอบได้ดังนี้

1. ทดสอบโดยการทำ Histogram ซึ่งลักษณะความยาวของกราฟจะแทนความถี่ของข้อมูล (ดุสิตา สุจิราวัฒน์, 2544: 106) ซึ่งในการพิจารณาว่ามีความสมมาตรหรือไม่ นอกจากจะพิจารณาจากกราฟแล้ว ควรพิจารณาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่ามัธยฐาน (Median) ด้วย ถ้าค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานเป็นค่าเดียวกัน แสดงว่าข้อมูลมีความสมมาตร หรือถ้ามีค่าใกล้เคียงกัน แสดงว่ามีการแจกแจงของข้อมูลค่อนข้างสมมาตร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544: 280) สำหรับผลการทดสอบเมื่อพิจารณาจาก Histogram พบว่า การแจกแจงของข้อมูลบรรยากาศการสื่อสารในองค์การ จิตวิญญาณในงาน และการสร้างสรรค์ในองค์การพยาบาล บรรยากาศการสื่อสารในองค์การมีลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อย (แผนภาพที่ 2 ในแนวทแยง)

2. ใช้สถิติทดสอบ Kolmogorov-Smirnov test ซึ่งหลักการทดสอบนี้คือ การเปรียบเทียบค่าฟังก์ชันการแจกแจงสะสมของข้อมูลตัวอย่างกับค่าฟังก์ชันการแจกแจงสะสมของข้อมูลภายใต้สมมติฐานว่าประชากรหรือข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ ถ้าค่าความแตกต่างต่ำแสดงว่าการแจกแจงเป็นแบบปกติ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544: 285)

จากการทดสอบโดยใช้ Kolmogorov-Smirnov test ของตัวแปรบรรยากาศการสื่อสารในองค์การ จิตวิญญาณในงาน และการสร้างสรรค์ในองค์การพยาบาล พบว่ามี 1 ตัวแปรคือข้อมูลตัวแปรบรรยากาศการสื่อสารในองค์การโดยรวม พบว่ามีค่า $p < .05$ ดังนั้นแสดงว่ามีข้อมูลในตัวแปร 1 ตัวแปรนี้ที่มีการแจกแจงแบบไม่เป็นโค้งปกติ ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ซึ่งสนับสนุนการทดสอบโดยกราฟที่ได้จากการสร้างฮิสโตแกรม พบว่า ลักษณะการแจกแจงข้อมูลในตัวแปรบรรยากาศการสื่อสารในองค์การ ในข้อมูลบรรยากาศการสื่อสารในองค์การ ส่วนที่ขัดแย้งกันคือข้อมูลจิตวิญญาณในงาน และการสร้างสรรค์ในองค์การพยาบาลเนื่องจากมีลักษณะเบ้ซ้าย แต่จากการทดสอบด้วย วิธี Kolmogorov-Smirnov test ผลการวิเคราะห์พบว่าเป็นการแจกแจงแบบปกติ แต่อย่างไรก็ตาม Steven (1996) กล่าวว่าถึงแม้ลักษณะของข้อมูลที่น่าวิเคราะห์แม้จะมีการแจกแจงแบบไม่เป็นโค้งปกติ มีผลกระทบและส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ สำหรับผลการทดสอบ Kolmogorov-Smirnov test ได้แสดงไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบโดยใช้ Kolmogorov-Smirnov test

ตัวแปร	Kolmogorov-Smirnov test
1. บรรยากาศการสื่อสารในองค์กร	1.57*
2. จิตวิญญาณในงาน	1.11
3. การสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล	0.88

* $p < .05$

ข้อตกลงเบื้องต้นที่ 4 ทดสอบความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนในตัวแปรตาม เพื่อดูค่าคงที่ในทุกค่าของตัวแปรอิสระ (e) ว่าเท่ากันทุกค่าคงที่ ผู้วิจัยทดสอบโดยพิจารณาแผนภาพกระจาย (Scatter plot) ระหว่างค่า Y กับ e ถ้าค่า e กระจายอยู่รอบศูนย์ถือว่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนในตัวแปรตามมีค่าคงที่ในทุกค่าของตัวแปรต้น จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าการทำแผนภาพกระจาย (Scatter plot) พบว่าค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน $Var(e)$ เท่ากันทุกค่าคงที่ของ X โดยมีการกระจายอยู่รอบศูนย์อย่างสม่ำเสมอ (Homoscedasticity)

การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของตัวแปรที่นำมาศึกษานี้ พบว่ามีความเหมาะสมในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า บรรยากาศการสื่อสารในองค์กร มีความสัมพันธ์กับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล และจิตวิญญาณในงานมีความสัมพันธ์กับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศการสื่อสารในองค์กรโดยรวม จิตวิญญาณในงานโดยรวม กับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ

ตัวแปร	บรรยากาศ การสื่อสาร ในองค์กร	จิตวิญญาณ ในงาน	การสร้างสรรค์ ในองค์กรพยาบาล
1. บรรยากาศการสื่อสารในองค์กร	1.00		
2. จิตวิญญาณในงาน	.60**	1.00	
3. การสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล	.73**	.69**	1.00

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์พบว่า เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศการสื่อสารในองค์กร จิตวิญญาณในงาน กับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยบรรยากาศการสื่อสารในองค์กร มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล ($r = .73$ $p < .01$) และจิตวิญญาณมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางเข้าใกล้ระดับสูงกับการสร้างสรรค์ในองค์กรพยาบาล ($r = .69$ $p < .01$) ดังแสดงในตารางที่ 7

สำหรับการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะจะนำเสนอในบทต่อไป